

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 29 iunie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015, declarate de Procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Dorina Tăut și de inculpatul

***Iorga Valentin Ion**, născut la
04 martie 1981, originar și locuitor al s. Sireți, r-nul
Strășeni, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

***Termenul de examinare a cauzei**
în instanța de fond: 29 aprilie – 29 iunie 2015,
în instanța de apel: 20 iulie – 01 octombrie 2015,
în instanța de recurs: 25 noiembrie 2015 – 27 ianuarie 2016.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 29 iunie 2015, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Iorga Valentin a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 3 ani.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că la 12 ianuarie 2015, ora 17.22, inculpatul Iorga Valentin, conducând furgonul pasager-marfar de model "Ford Tranzit", n.î. ST AU 739, pe traseul R-1 Chișinău – Ungheni, având ca pasageri pe bancheta din față pe Cecati L. și Railean C., traseul fiind înghețat și vizibilitatea redusă din cauza negurii și a întunericului de afară, acționând contrar pct. 45 din

Regulamentului Circulației Rutiere, care stipulează că ”conducătorul auto trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, d) condițiile rutiere, e) situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, deplasându-se cu viteză în accelerare, fără a o adapta la condițiile rutiere, având ca obstacol vizibil pe banda sa de deplasare pietonul Talambuța I., locuitor al or. Strășeni, fără a reduce din viteză ori a frâna, l-a tamponat, în consecință ultimul decedând pe loc.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina în cele comise, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Succesorul părții vătămate, Talambuța O., a confirmat că nu are careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpat.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală, moartea lui Talambuța I. a survenit pe loc, în rezultatul șocului traumatic și hemoragic, hemoragie intracerebrală, ruptură de ficat și splină cu hemoragie internă, fractură de coaste pe dreapta, formate sub acțiunea unui corp contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și se califică ca vătămări corporale grave, incompatibile cu viața. În sângele cadavrului cet. Talambuța I. s-au depistat 6,65 promile de alcool etilic, ce constituie ebrietate avansată.

Dat fiind, că probele administrate au confirmat integral vinovăția inculpatului, instanța a încadrat acțiunile lui în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, că inculpatul este caracterizat pozitiv, nu are antecedente penale, a recunoscut vinovăția pe deplin, s-a căit sincer de cele comise, întreține 3 copii minori, este încadrat în câmpul muncii și dispune de loc permanent de trai, a reparat paguba cauzată, contribuind financiar la cheltuielile suportate de succesorul părții vătămate, concluzionând că corectarea lui poate avea loc fără privare de libertate, prin suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, conform prevederilor art. 90 Cod penal, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

3. Procurorul în Procuratura Strășeni Ion Tețcu a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis.

Apelantul a indicat că inculpatul a comis o infracțiune gravă, pedeapsa-i aplicată fiind nemotivat de blândă.

Instanța nu a ținut cont de circumstanțele și urmările infracțiunii, decesul unei persoane apte de muncă, care are familie, ultimul nemanifestînd careva acțiuni provocatoare, ce ar fi generat producerea accidentului rutier.

Comportamentul inculpatului a fost unul tendențios, acesta nu a colaborat cu organul de urmărire penală și nu a acordat ajutor victimei, după producerea accidentului.

Instanța de fond nu a argumentat și motivat limitele de pedeapsă aplicate, precum și suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Faptul că inculpatul a recunoscut vina, este la primul conflict cu legea, se caracterizează pozitiv și atitudinea loială a succesoriului victimei, nu pot servi drept argument sau circumstanțe care impun legal a concluziona iraționalitatea executării pedepsei.

Examinarea cauzei conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală nu prezumă recunoașterea vinovăției din partea inculpatului, ultimul luând această poziție declarativ, după finisarea urmăririi penale.

Astfel, prin pedeapsa aplicată de instanța de fond nu au fost realizate scopurile legii penale, prin neaprecierea probelor fiind aplicată o pedeapsă nemotivat de blîndă, care nu va duce la corectarea inculpatului.

3.1. A declarat apel și avocatul Viorel Slabu, solicitînd casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 79, 90 Cod penal, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Apelantul a invocat că la individualizarea pedepsei, instanța nu a ținut cont de prevederile art. 75 alin. (1) Cod penal, că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit, nu are antecedente penale, se caracterizează satisfăcător, este angajat în câmpul muncii și are un loc permanent de trai, a recuperat prejudiciul material și moral, iar succesoriul părții vătămate nu are pretenții, solicitînd aplicarea unei pedepse mai blînde.

Inculpatul are la întreținere 3 copii minori, unul fiind nou-născut și cu probleme de sănătate, fiind necesară deseori deplasarea la spitalul raional și procurarea medicamentelor.

Totodată, inculpatul circulă zilnic la serviciu cu autoturismul personal, pedeapsa aplicată afectându-i grav starea familială.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015, ambele apeluri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond i-a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă, în limitele fixate de sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu respectarea criteriilor generale de individualizare a pedepsei, luând în considerație toate circumstanțele concrete, cele atenuante, caracterul și gravitatea infracțiunii comise, motivul și scopul infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului, consecințele survenite, că a recuperat succesoriului părții vătămate pagubele cauzate, iar aceasta a solicitat ca inculpatul să nu fie privat de libertate, de influența

pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și din partea altor persoane.

Instanța de fond, prin respectarea principiului nemijlocirii ce permite perceperea directă a faptelor și împrejurărilor stabilite, a apreciat la justa valoare care din pedepsele prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal va duce la atingerea scopurilor pedepsei penale.

Pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendarea executării ei, corespunde limitei de 1/3 prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, în speță prevalând circumstanțele atenuante, inculpatul recunoscând vina, nefiind rezonabilă izolarea lui de societate.

Totodată, sunt irelevante și neîntemeiate motivele invocate în apelul apărării privind stabilirea unei pedepse mai blânde, ținându-se cont de gravitatea infracțiunii, persoana inculpatului, scopul pedepsei penale, urmând a fi respinsă cerința de neaplicare a pedepsei complementare – privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, or, legea prevede expres aplicarea unei asemenea pedepse.

5. Procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Dorina Tăut a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, pasibilă casării în partea individualizării pedepsei, fiind greșit interpretate și aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

În consecința accidentului a decedat o persoană, ceea ce denotă că inculpatul, manifestând o supraevaluare a posibilităților la conducerea mijlocului de transport, nu a conștientizat consecințele încălcării legii, împrejurări în care nu se va atinge scopul pedepsei penale.

Prin fapta infracțională, comisă din imprudență, inculpatul a lipsit o persoană de viață, prin încălcarea reglementărilor rutiere elementare, în special, ”regula trecerii pietonale”.

Instanța de apel a ignorat prevederile art. 61 Cod penal, totodată, just ținând cont de circumstanțele atenuante, nu a apreciat pedeapsa stabilită în coroborare cu consecințele acesteia, nu a indicat care circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana inculpatului a aplicat art. 90 Cod penal.

Concluziile instanței de apel, în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat, contrare scopului legii penale și principiului individualizării pedepsei penale.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, solicitând casarea parțială a hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 79, 90 Cod penal, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Recurentul a invocat că instanțele nu au ținut cont de prevederile art. 75 alin. (1) Cod penal, că el a recunoscut vina și s-a căit, nu are antecedente penale, se caracterizează satisfăcător, este angajat în câmpul muncii și are un loc permanent de trai, a recuperat prejudiciul material și moral cauzat, succesorul părții vătămate nu are pretenții, solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde, are la întreținere 3 copii minori, unul fiind nou-născut și cu probleme de sănătate, fiind necesară deseori deplasarea la spitalul raional și procurarea medicamentelor.

Totodată, circulă zilnic la serviciu cu autoturismul personal, pedeapsa aplicată afectându-i grav starea familială.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, aceasta este expus neclar.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor respective pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că, în recursul ordinar al procurorului este invocat în drept și temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel (*pct. 5 din decizie*).

Recursul ordinar declarat de inculpat este fondat în drept pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cum ar fi că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar (*pct. 5.1. din decizie*).

Totodată, în recursurile respective, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat asupra căror motive concrete, invocate în apel, nu s-ar fi pronunțat instanța de apel în raport cu circumstanțele relevate în descriptivul deciziei contestate, inclusiv cele indicate în pct. 4 din prezenta decizie, și care ar fi esența circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (pct. 5 și 5.1. din decizie).

Circumstanțele enunțate denotă că recursurile nu întrunesc condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze

din oficiu recursurile ordinare ale procurorului și inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2 și 4 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel corect au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, pedeapsa cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani fiind prevăzută în mod imperativ de sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal (*pct. 2 și 4 din decizie*).

Mai mult, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și menționate la pct. 5-5.1. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens

decât cel pe care îl propune procurorul și inculpatul, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar este lipsită de orice suport legal.

Pe lângă aceasta, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2, 4, 5-5.1 din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile de pe rol sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de Procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Dorina Tăut și de inculpatul Iorga Valentin Ion, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 29 iunie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 februarie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco